

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА
про основні результати, досягнуті при виконанні завдань
Державної стратегії регіонального розвитку України
за 2020 рік

I. Удосконалення механізму планування регіонального розвитку

Стратегія розвитку Херсонської області на період до 2020 року (далі – Стратегія) затверджена рішенням Херсонської обласної ради від 10 вересня 2015 року № 1296 (зі змінами).

План заходів з реалізації у 2018 – 2020 роках Стратегії розвитку Херсонської області на період до 2020 року (далі – План заходів) затверджено рішенням Херсонської обласної ради від 16 березня 2018 року № 748 (зі змінами).

План заходів включає три стратегічні цілі (програми) Стратегії, які об'єднують 58 проектних ідей загальною вартістю 16621907,767 тис. грн (2018 рік – 4122887,265 тис. грн, 2019 рік – 9168700,807 тис. грн, 2020 рік – 3330319,695 тис. грн), а саме:

- стратегічна ціль А «Розвиток та збереження населення» (28 проектних ідей загальною вартістю 3778927,951 тис. грн (2018 рік – 1608307,630 тис. грн, 2019 рік – 1217515,257 тис. грн, 2020 рік – 953105,064 тис. грн);

- стратегічна ціль В «Забезпечення місцевого економічного розвитку» (13 проектних ідей загальною вартістю 3535306,533 тис. грн (2018 рік – 1080899,023 тис. грн, 2019 рік – 1233720,400 тис. грн, 2020 рік – 1220687,110 тис. грн);

- стратегічна ціль С «Екологічна безпека та ресурсозбереження» (17 проектних ідей загальною вартістю 9307673,283 тис. грн (2018 рік – 1433680,612 тис. грн, 2019 рік – 6717465,150 тис. грн, 2020 рік – 1156527,521 тис. грн).

Рішенням сесії обласної ради від 20 грудня 2019 року № 1511 (зі змінами) затверджено Стратегію розвитку Херсонської області на період 2021 – 2027 років, яка вперше розроблена на засадах європейської методології смарт-спеціалізацій та затверджена.

Стратегія передбачає 4 стратегічні цілі, а саме: регіональний економічний розвиток з урахуванням діджиталізації та інноваційно-інвестиційних процесів; демографічний та просторовий розвиток; екологічна безпека та ресурсозбереження і четверта стратегічна ціль «Посилення конкурентних переваг області на основі смарт-спеціалізації», яка буде досягнута шляхом реалізації проектів, спрямованих на збільшення доданої вартості

агровиробництва, розвиток сільських територій та розвиток медичного туризму.

На засіданні сесії обласної ради 28 лютого 2020 року затверджено План заходів з реалізації у 2021 – 2023 роках Стратегії розвитку Херсонської області на період 2021 – 2027 років, який передбачає 81 технічне завдання.

II. Забезпечення стабільного і передбачуваного фінансування регіонального розвитку

У 2020 році в області здійснювалася реалізація 24 інвестиційних проєктів за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку на загальну суму 183,7 млн грн.

Продовжувалася реалізація 16 незавершених проєктів, серед яких такі, що мають суттєвий вплив на соціально-економічний розвиток та сприяють підвищенню рівня конкурентоспроможності регіону:

1) будівництво Центру надання адміністративних послуг в м. Новій Каховці.

Реалізація проєкту дасть можливість надавати близько 700 послуг в одному центрі та спростити процедуру надання адміністративних послуг.

2) встановлення світлосигнальної системи ВВІ-1 на аеродромі аеропорту «Херсон».

Реалізація проєкту дасть можливість аеропорту «Херсон» забезпечувати 1 категорію посадки за міжнародними стандартами ІКАО.

3) Реконструкція комплексу міських очисних споруд по очистці стічних каналізаційних вод КП «Очисні споруди» в м. Скадовську.

Реалізація проєкту забезпечить екологічну безпеку в курортно-рекреаційній зоні.

4) створення Центру безпеки Зеленопідської територіальної громади.

Реалізація проєкту дасть можливість створити комфортне та безпечне життєве середовище для мешканців населених пунктів територіальної громади.

Створено належні умови для впровадження та подальшої реалізації в області в області перспективних бізнес-проєктів за участю українських та зарубіжних інвесторів.

Підприємствами з найбільшими обсягами капітальних інвестицій у Херсонській області стали:

- ТОВ «Зоотехнологія»;
- ТОВ «Югнефтетранс»;
- приватне підприємство «Органік Системс»;
- ПрАТ «Фрідом Фарм Інтернешнл»;
- фермерське господарство «Юкос і К»;
- селянське (фермерське) господарство «Восход»;
- ТОВ «Дунапак Таврія»;
- фермерське господарство «Промінь»;
- приватне підприємство «Багатогалузева фірма «Таврія»;
- СТОВ «Таврійська перспектива».

Незважаючи на економічну кризу, спричинену поширенням коронавірусної інфекції в світі та запровадженням відповідних карантинних обмежень, у 2020 році в області реалізовано 12 інвестиційних проєктів у сільськогосподарській та промисловій галузях загальною кошторисною вартістю понад 381,1 млн грн, зокрема у сфері виробництва і постачання електроенергії з альтернативних джерел енергії. У результаті створено близько 130 робочих місць.

У звітному періоді у стані поетапної реалізації перебував 61 бізнес-проєкт в галузях промисловості, зокрема у сфері виробництва і постачання електроенергії з альтернативних видів джерел, сільськогосподарського виробництва, включаючи модернізацію і відновлення зрошувальних систем, та розбудови туристично-рекреаційної інфраструктури, загальна кошторисна вартість яких в національній валюті України станом на 01 січня 2021 року склала понад 89717,934 млн грн.

За результатами співпраці з донорськими організаціями в області реалізовано 65 проєктів міжнародної технічної допомоги загальною кошторисною вартістю понад 1,5 млн дол. США за різними напрямками: покращення якості надання адміністративних та медичних послуг, підтримка здійснення реформ, розвиток сільськогосподарського сектору, соціальний захист населення, модернізація інфраструктури, підтримка малого та середнього підприємництва, розвиток громадянського суспільства.

Основними партнерами з розвитку виступають Сполучені Штати Америки, Європейський Союз, організації системи ООН, ЄБРР, Уряди Канади, Німеччини, Швеції, Японії тощо.

Розширено співпрацю з Програмою розвитку ООН (ПРООН), у рамках якої розроблено План заходів з подолання негативного впливу COVID-19 на соціально-економічний розвиток Херсонської області та реалізовано 12 проєктів для подолання наслідків COVID-19 в області.

З метою забезпечення на належному рівні впровадження реформ на території області, вирішення проблемних питань соціально-економічного розвитку області, залучення міжнародної технічної допомоги у 2020 році в співпраці з Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) створено державну установу «Офіс реформ Херсонської області».

Для реалізації державної регіональної політики на засадах запровадження європейських стандартів та кращої європейської практики реалізовано експериментальний проєкт щодо утворення та забезпечення функціонування установи «Агенція регіонального розвитку «Офіс євроінтеграції» в Херсонській області».

III. Вдосконалення процесу проведення моніторингу та оцінки регіонального розвитку

В області постійно проводиться аналіз основних показників регіонального розвитку. Отримані результати свідчать про наступне.

За підсумками 2020 року обсяг валової продукції **сільського господарства** (у постійних цінах 2016 року) склав 25917,2 млн грн, індекс обсягу сільськогосподарського виробництва – 90,7%.

В середньому на одну особу наявного населення області вироблено продукції сільського господарства на 25543 грн, на 100 га сільськогосподарських угідь – на 1455,5 тис. грн.

Індекс **промислової продукції** становив 102,8%.

Обсяг реалізованої **промислової продукції** за склав 32,7 млрд грн, що на 4,3 млрд грн або на 15,5% більше відповідного показника 2019 року.

Будівельними компаніями області у 2020 році виконано будівельні роботи на суму 1241,5 млн грн. Індекс будівельної продукції становив 65,1%. Нове будівництво склало 34,5% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 42,4%, реконструкція та технічне переоснащення – 23,1%.

Темп обороту **роздрібної торгівлі** за 2020 рік збільшився на 4,5% і склав 25,2 млрд грн. Зростання обороту відбулося по всіх каналах реалізації споживчих товарів.

Загальний обсяг освоєних (використаних) **капітальних інвестицій** у січні – вересні 2020 року – 2455,8 млн грн (42,5% відносно відповідного показника за 2019 рік), у розрахунку на одну особу населення області (крім капітальних інвестицій з державного бюджету) – 2381,2 грн.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,3% загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, у нематеріальні активи вкладено 0,7% загального обсягу капітальних інвестицій

Обсяг експорту товарів становив 281,4 млн дол. США (+4,9%), **імпорту** – 328,4 млн дол. США (-19,3%). Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,86 (у 2019 році – 0,7). Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами зі 130 країн світу.

Надходження до **загального фонду місцевих бюджетів** області у 2020 році склали 5552,0 млн, або 100,6% до планів, затверджених місцевими радами на рік.

Доходи місцевих бюджетів без трансфертів та власних надходжень бюджетних установ за 2020 рік становили 5698,6 млн грн, на душу населення – 5543,8 грн, темп зростання доходів – 107,9%, абсолютний приріст доходів місцевих бюджетів на одну особу населення склав 406,4 грн.

До зведеного бюджету області мобілізовано 9432,4 млн грн **податків та зборів**, темп росту становив 107,2%.

Протягом 2020 року до **бюджету головного управління Пенсійного фонду України** в області надійшло 3572,1 млн грн власних коштів, темп зростання склав 108,2%.

Недоїмка по страхових внесках до Пенсійного фонду України в області у порівнянні з початком 2020 року зменшилася на 84,6 тис. грн (станом на 01 січня 2021 року становила 38,8 млн грн).

Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника за 2020 рік зросла на 14,3% порівняно 2019 роком і склала 9354 грн.

Індекс реальної заробітної плати становив 111,3%.

Звіти про результати реалізації проектів регіонального розвитку, визначених планом заходів з реалізації Стратегії розвитку Херсонської області на період до 2020 року, оприлюднюються на офіційному веб-сайті обласної державної адміністрації (<http://khoda.gov.ua/strategiya-rozvitku-2020>).